

W numerze

2016 No. 3 总第18期 BURSZTYN 2016 No.3

56 Święte miejsce

10 Dzieła Adama Mickiewicza wracają do Chin

20 Jedwabny Szlak tylko dla twardzieli

36 一样的生活，不一样的体验
——漫谈中波生活点滴

Co wiemy o Polsce, co wiemy o Chinach?

书香波兰 Polska na MTK w Pekinie

- 3 北京国际图书博览会上的“书香波兰”
Książki z Polski na targach w Pekinie
- 5 Polska na Międzynarodowych Targach
Książki w Pekinie
- 7 Audiobook *Krzyżacy* dostępny po chińsku
《十字军骑士》有声读物与中国读者见面
- 9 Drugi dzień Międzynarodowych Targów
Książki w Pekinie
- 10 Dzieła Adama Mickiewicza wracają do Chin
- 12 Wyjątkowy pokaz kulinarny

经贸合作 Współpraca gospodarcza

- 13 Air China inauguruje bezpośrednie połączenie
lotnicze z Warszawą
中国国际航空公司开通北京—华沙直飞航线
- 15 中波产品走进两国千万家
Nasze produkty zbliżają nas do siebie

封面故事 Temat z okładki

- 20 Jedwabny Szlak tylko dla twardzieli

人文交流 Wymiana kulturalna

- 24 用音乐构筑中波友谊的桥梁
Łączy nas muzyka
- 30 Powrót do źródeł
- 32 Kto nie rozumie Chin, ten nie wie, co się
dzieje na świecie
- 34 葫芦岛举办“国际武术大赛”
Międzynarodowy Turniej Wushu w Huludao
- 36 一样的生活，不一样的体验
——漫谈中波生活点滴
Co wiemy o Polsce, co wiemy o Chinach?

旅 游 Podóże

- 56 Święte miejsce

北京国际图书 博览会上的「书香 波兰」

第 23 届北京国际图书博览会于 24 日至 28 日在北京举行，来自 86 个国家的 2407 个出版社参展。中东欧 16 国作为图博会历史上的首次联合主宾国集体亮相。

本次共有 17 家波兰出版社参展，参展书籍种类繁多，如儿童文学、经典文学、波兰语教辅类图书等，

除传统的出版方式外，更是推出了波兰名著《十字军骑士》的有声读物及手机试听版等。

本次波兰展区的最大特色就是被称为“不可思议的世界”的展览，展示了 20 位波兰插画家的作品。此次，波兰书商带来了 400 本多本，其中有近 100 本是波兰当代儿童文学作品。（图文 / 吴侯）

Książki z Polski na targach w Pekinie

W Pekinie w dniach 24-28 sierpnia odbyły się 23. Międzynarodowe Targi Książki. Brało w nich udział 2407 wydawnictw z 86 krajów. W tym roku gośćmi honorowymi było 16 krajów Europy Środkowo-Wschodniej.

Z Polski przyjechało 17 wydawnictw. Zaprezentowały one swoją ofertę książkową obejmującą takie dziedziny jak literatura dziecięca, literatura piękna czy podręczniki. Coś, co dodatkowo przyciągnęło zwiedzających, to możliwość

zapoznania się z premierowym wydaniem słuchowiska w formie audiobooka pt. *Krzyżacy* będącego adaptacją dzieła Henryka Sienkiewicza.

Atutem tegorocznej polskiej sekcji były przepiękne ilustracje autorstwa 20 polskich rysowników, pokazanych na ekspozycji pt. *Świat jest dziwny*. Łącznie Polska przedstawiła około 400 tytułów, w tym 100 przeznaczonych dla dzieci. (tekst i foto: Wu Yu)

Polska na Międzynarodowych Targach Książki w Pekinie

23 sierpnia w Wielkiej Hali Ludowej odbyła się uroczysta inauguracja 23. Międzynarodowych Targów Książki w Pekinie (BIBF) stanowiących okazję do spotkań wydawców, autorów, ilustratorów, tłumaczy oraz czytelników z całego świata. W tym roku ceremonia miała dla Polaków szczególnie charakter, gdyż uświetniona została muzyką z *Krzyżaków* – wielkiego słuchowiska przygotowanego przez Audiotekę wspólnie z China Publishing Group, a będącego adaptacją ponadczasowego Sienkiewiczowskiego „bestsellera”. Polska była także jednym z gości honorowych tegorocznej imprezy.

Pierwszego dnia targów (24 sierpnia) polskie stoisko odwiedził Liu Yunshan, członek Stałego Komitetu Biura Politycznego KC KPCh, który rozmawiał także z polską wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego, Małgorzatą Gawin. Podkreślił on dużą wagę stosunków bilateralnych z Polską w obszarze kultury oraz podziękował za udział polskich przedstawicieli w odbywających się targach książki. Liu Yunshan wyraził ponadto nadzieję, że w przyszłości relacje dwustronne, także na polu literatury, będą rozwijać się pomyślnie i zapewnił o pełnym wsparciu chińskich władz w tej mierze. Minister Małgorzata Gawin dodała, że na

polskim stoisku wystawowym, wyeksponowanych jest wiele dzieł laureatów literackiej Nagrody Nobla. Część z tych dzieł została już przetłumaczona na język chiński. Najnowszym projektem literackim promującym Polską kulturę w Chinach jest stworzenie słuchowiska w formie audiobooka. Dzięki temu chińscy fani polskiej literatury będą mogli zapoznać się z *Krzyżakami* Henryka Sienkiewicza. Minister Gawin oświadczyła, iż Polska dołoży wszelakich starań, aby jak największa liczba utworów literackich znad Wisły mogła po przetłumaczeniu trafić do chińskich czytelników. (tekst i foto: Jan Mróz)

W2

bursztyn.cri.cn

主宾国：中东欧 16 国
COUNTRY OF HONOR: CEECs

Audiobook *Krzyżacy* dostępny po chińsku

24 sierpnia odbyła się inauguracja wystawy prezentującej honorowych wystawców tegorocznych Międzynarodowych Targów Książki w Pekinie. W tym roku ceremonia ta miała duże znaczenie dla Polaków i chińskich czytelników, ponieważ została uświetniona premierą słuchowiska wydanego po chińsku i będącego adaptacją *Krzyżaków* Henryka Sienkiewicza. Audiobook został zrealizowany przez Audiotekę, Instytut Książki oraz China Publishing Group z okazji 170. rocznicy urodzin i 100. rocznicy śmierci pisarza.

Krzyżacy są najsłynniejszym dziełem H. Sienkiewicza, bardzo popularnym na świecie. Audiobook, który w nowej formie ukaże chińskim czytelnikom polską literaturę i kulturę, został nagrany przez wybitnych artystów z obu krajów.

Polska – jeden z 16 honorowych gości targów – przygotowała interesujące multimedialne stoisko z najeckawszymi pozycjami wydawniczymi. Jego współorganizatorami byli Ambasada RP w Pekinie i Instytut Książki. (tekst i foto: Qu Pengjie)

《十字军骑士》有声读物与中国读者见面

8月24日，第二十三届北京国际图书博览会在中国国际展览中心新馆盛大开幕，波兰作为此次博览会主宾国之一，带来众多优秀图书参加此次活动。作为波兰方面此次活动重头戏之一的“《十字军骑士》中文版有声读物媒体发布会”于博览会中东欧主宾国开幕式后举行。

《十字军骑士》是波兰著名作家、诺贝尔文学奖获得者显克维奇创作的历史长篇小说，不仅在波兰文学史上占有极重要的地位，而且是享誉世界的文学巨著。为深化中波两国文化艺术交流、纪念显克维奇诞辰170周年、逝世100周年，波兰声库（Audioteka）、波兰图书中心和中国出版集团合作，邀请中国顶级配音大师录制，波兰原版专业人员后期制作的《十字军骑士》中文版有

声读物，完美还原原著的激情与韵味，以全新的形式向中国听众展现波兰文学及文化的魅力。“《十字军骑士》中文版有声书阅读表演”活动于2016年8月24日在北京繁星剧院举办。六名国内顶级配音大师进行朗读表演，更有来自波兰的原版音效乐队现场伴奏。

中东欧十六国整体担任此次博览会主宾国，成为展会史上首个联合主宾国，这是本届书展最受瞩目的亮点之一。书展期间，中东欧国家分别展出本国优秀的图书出版物，举办形式多样的专业出版交流活动，组织丰富多彩的文学沙龙与文化艺术展览。波兰作为今年图博会16个主宾国之一，拥有近200平米的展位，向中国公众展示波兰出版市场最新最优秀的图书。

（图文 / 瞿鹏杰）

Drugi dzień Międzynarodowych Targów Książki w Pekinie

Kolejny dzień Międzynarodowych Targów Książki obfitował w liczne wydarzenia związane z kulturą i literaturą polską. Pierwszym z nich była dyskusja panelowa z udziałem Sonii Dragi, prezes dużego polskiego wydawnictwa Sonia Draga. Spotkanie dotyczyło problematyki międzynarodowego handlu prawami autorskimi. Goście z Polski mówili o swoich doświadczeniach w tym zakresie oraz konfrontowali je z przedstawicielami największych chińskich domów wydawniczych. Następnie odbyła się konferencja prasowa, na której zaprezentowano nowe chińskie tłumaczenia

najważniejszych utworów Adama Mickiewicza – w tym *Sonetów krymskich* i *Pana Tadeusza*. W spotkaniu z publicznością uczestniczyli m.in. przedstawiciele władz prowincji Syczuan (której staraniami wydano dzieła A. Mickiewicza) oraz Instytutu Polskiego w Pekinie. Jednym z punktów programu była uroczysta deklamacja fragmentów *Sonetów krymskich* w obu językach – chińskim i polskim. Z kolei na polskim stoisku miało miejsce losowanie nagród dla wszystkich, którzy wzięli udział w konkursie związanym z chińską wersją językową słuchowiska *Krzyżacy*. (tekst i foto: Jan Mróz)

Dzieła Adama Mickiewicza wracają do Chin

„Mam nadzieję, że chińscy czytelnicy przeczytają *Pana Tadeusza* i poznają, jakimi patriotami są Polacy i jak walczyli o swój kraj”, powiedziała prof. Yi Lijun, chińska tłumaczka literatury polskiej.

25 sierpnia odbyła się w Pekinie – w ramach 23. Międzynarodowych Targów Książki – uroczysta prezentacja przekładów utworów polskiego poety Adama Mickiewicza, takich jak *Pan Tadeusz* i *Sonety krymskie*, w której uczestniczyli autorzy tłumaczeń – prof. Yi Lijun i prof. Lin Hongliang.

Po wydanych w zeszłym roku *Dziadach* to kolejna okazja dla chińskich czytelników do zapoznania się z twórczością wielkiego polskiego wieszcza. (tekst i foto: Yang Chen)

Wyjątkowy pokaz kulinarny

W ramach trzeciego dnia targów odbył się wyjątkowy pokaz kulinarny. Pracownicy Ambasady RP w Pekinie zaprezentowali widzowi, w ramach warsztatów kulinarnych, sposób przygotowania tradycyjnej szarlotki. Impreza przebiegała przy pełnej sali i cieszyła się żywym zainteresowaniem. Można się było z niej dowiedzieć, jak powinien przebiegać proces przygotowania jabłecznika, albo inaczej szarlotki – ciasta deserowego znanego wszystkim Polakom. W trakcie pokazu przeprowadzono także konkurs wiedzy o Polsce, w którym można było zdobyć chińskie wydanie książki autorstwa Magdaleny Tomaszewskiej-Bolałek z zestawem najbardziej tradycyjnych polskich przepisów kulinarnych. Po zakończeniu warsztatów widzów czekała degustacja upieczonego ciasta. *Ścieżki polskiej kuchni* to książka,

która posłużyć może za przewodnik w kulinarnej podróży po Polsce. Publikacja zawiera podstawowe informacje o polskiej kuchni i omawia najważniejsze używane w niej składniki (w tym chleb, mięso, ryby, nabiał, przyprawy), także pod kątem historii. Treść książki wzbogacona jest o przepisy (na bigos, pierogi, jabłecznik i inne) i anegdoty, które przybliżą czytelnikom kulturę, historię a nawet literaturę naszego kraju. Dowiemy się, na przykład, co lubił jadać Fryderyk Chopin oraz co w wierszach Wisławy Szymborskiej symbolizowały poszczególne owoce. Książka prezentuje zarówno bogate dziedzictwo kuchni polskiej, jak i współczesne zjawiska tworzące kulturę kulinarną Kraju nad Wisłą. Mimo zdecydowanie różnych preferencji smakowych można śmiało powiedzieć, że polska szarlotka zdobyła serca chińskich smakoszy. (tekst i foto: Jan Mróz)

国航北京-华沙航线首航仪式

Launch Ceremony of Air China's Beijing-Warsaw Inaugural Flight

北京 · 2016.9.20

Air China inauguruje bezpośrednie połączenie lotnicze z Warszawą

Narodowy przewoźnik Chin już 21 września zainauguruje nowe, regularne połączenie lotnicze na trasie Pekin-Warszawa. Tym samym linia Air China zwiększa swoją obecność na rynku lotniczym Europy Środkowo-Wschodniej – regionu będącego platformą współpracy z Chinami w ramach formatu 16+1, którego Polska jest największym gospodarczo przedstawicielem. Z tej okazji odbyła się w Pekinie uroczystość inauguracji z udziałem wielu przedstawicieli strony chińskiej jak i polskiej. Regularne loty będą odbywać się w poniedziałki, środy, piątki i soboty. Wylot samolotu do Warszawy będzie następował o godzinie 2.30 nad ranem czasu chińskiego, przylot do stolicy Polski planowany jest na godzinę 6.20 rano tego samego dnia. Dzięki takiej konfiguracji lotu pasażerowie podróżujący dalej do Europy będą mieli zapewnioną dogodną możliwość przesiadki. Start samolotu na trasie do Pekinu będzie następował o godzinie 14.10, z kolei lądowanie w stolicy Chin o godzinie 4.30 nad ranem. Linie Air China będą obsługiwać połączenie z Warszawą nowoczesnym samolotem Airbus A330-200, zabierającym na pokład ponad 300 pasażerów. Konfiguracja siedzeń umożliwia podróż 255 pasażerów w klasie ekonomicznej, 16 w ekonomicznej-premium oraz 30 w

najwyższej klasie biznes.

Otwarcie nowego połączenia z Europą Środkowo-Wschodnią wpisuje się w długofalową strategię przewoźnika, o której mówił na konferencji prasowej Hou Xulun, wiceprezes China National Aviation Holding. „Rozpoczęcie lotów do Warszawy to ważny element realizacji inicjatywy Jedwabnego Szlaku. Po wizycie przewodniczącego ChRL Xi Jinpinga w Polsce w czerwcu tego roku i zawarciu porozumienia o wszechstronnym partnerstwie strategicznym relacje bilateralne między obu krajami jeszcze się zacieśniły” – mówił Hou. Podkreślił także, iż Polska, ze swoją wyjątkową pozycją w regionie, jest bramą Chin do Europy. Zastępca ambasadora RP w Chinach, Piotr Gillert, dodał, iż Polska jest bardzo gościnnym krajem dla Chińczyków i ma nadzieję na zwiększającą się liczbę odwiedzających turystów, studentów i biznesmenów. Inauguracja lotów na trasie do Warszawy jest także szansą na bliższą współpracę PLL Lot z Air China.

W tej chwili chiński przewoźnik posiada dwa regularne połączenia ze stolicami Europy Środkowo-Wschodniej oraz 24 ze wszystkimi krajami Starego Kontynentu. *(tekst i foto: Jan Mróz)*

中国国际航空公司开通 北京—华沙直飞航线

9月20日，中国国际航空股份有限公司在北京举办新闻发布会，宣布北京—华沙航线于9月21日首航。中航集团副总经理侯绪伦、国航副总裁王明远、波兰驻华大使馆副馆长高磊（Piotr Gillert）等领导、嘉宾及媒体应邀出席了发布会。

中航集团副总经理侯绪伦表示，此次开通的北京—华沙航线是国航顺应时代发展，努力实施并推动“空中丝路”建设的重要举措。2016年，习近平主席访问波兰以后，中波两国关系升级为全面战略伙伴关系。在“一带一路”战略中，波兰是中国通向欧洲的大门，拥有举足轻重的地缘区位优势。侯绪伦预祝北京—华沙航线顺利首航，同时期待这条“空中丝路”能为两国社会经济带来更大发展，为往返于中欧两地的旅客提供更加多元化的出行选择。

波兰驻华大使馆副馆长高磊表示，波兰愿作中国人民的好朋友，期待更多的中国游客、留学生和商务人士到访波兰。北京到华沙航线的开通是波兰航空公司和中国国际航空公司开展更紧密合作的机会。

据统计，2015年6月至2016年5月，中国与波兰

之间的双向流量为10.6万人次，同比增长8.4%。为满足旅客日益增长的赴波需求，国航北京—华沙直飞航线开通后，国航与波兰航空作为全球最大的航空联盟——星空联盟的成员，将开展一系列共享合作，为中国赴波兰的公商务人士及旅客带来更多实惠，同时也将惠及日韩、港台、东南亚及澳洲至中东欧的联程旅客。

据了解，北京—华沙航线是国航继2015年开通北京—明斯克—布达佩斯航线后，开通的第二条中国至中东欧地区的航线，此举不仅拓展了国航以北京为核心枢纽的全球航线网络，还丰富了中国至中东欧的航线网络布局。该航线开通后，国航拥有的中欧航线将增至24条，覆盖伦敦、巴黎、法兰克福等19个欧洲主要城市。

北京—华沙航线每周4班，班期为星期一、三、五、六，启用空客330-200执飞。去程航班北京时间02:30起飞，华沙当地时间06:20抵达；回程航班华沙当地时间14:10起飞，北京时间次日04:30抵达。该航线的开通将进一步促进中国与中东欧国家在经贸、投资、基础设施建设、旅游、人文交流等领域不断扩大合作。（文/钟雷、瞿鹏杰，图/Jan Mróz）

中波产品走进两国千万家

“我对我的手机很满意，不想换其他手机了。”这是来华工作不久的波兰年轻小伙儿约翰·卡茨帕尔·姆鲁兹在用了华为手机后最直接的感受。中国华为公司自2003年开始拓展波兰电信市场，经过多年的艰苦努力，华为在波兰的业务迅速发展，凭借自身优秀的技术实力和良好的品牌美誉度，逐步成为波兰主流运营商的战略合作伙伴，市场地位迅速提高。

约翰说：“大多数的波兰手机经销商都会向我们提供最新款的华为手机。对于我来说，苹果手机也是一个很好的选择，但是华为P9的技术指标比苹果还要先进，而且它质量很好、很耐用。我认为华为手机无可挑剔，其丰富的配置和平稳的运行堪称用户体验的典范。”

2015年11月，华为终端宣布，与世界著名球星、波兰国家足球队队长、德甲拜仁慕尼黑俱乐部前锋、素有“射手王”之称的罗伯特·莱万多夫斯基(Robert Lewandowski)正式签约，他成为华为终端品牌在波兰、中东欧以及北欧地区国家的品牌代言人。

可以说是“中国通”的彼得·郝达可向我们介绍华为在波兰市场的状况时说到：“给我留下深刻印象的是，当

前波兰掀起了中国手机热，特别是在著名球星罗伯特·莱万多夫斯基成为代言人之后。波兰年轻人越来越多地使用小米手机，但是使用小米手机存在一定风险，因为波兰没有小米手机实体店，得通过邮寄的方式购买。而华为在波兰的广告与宣传很到位。波兰人愿意购买华为，你们也可以看到，Facebook上有华为的粉丝页而且很受欢迎。我很高兴，中国的公司总是能给我们提供高质量的产品。”

中波的经贸交流是双向的，中国的手机在波兰很受青睐，波兰的琥珀在中国也闻名遐迩。波兰是世界最大的琥珀加工厂和集散地，有“琥珀王国”之称。每年来到波兰的外国人都会买一些带回去。波兰琥珀以其细腻纯净、明亮剔透、色彩和图案千姿百态而闻名于世。国际琥珀协会的中方代表高峰艳从事琥珀行业二十年，对于琥珀的热爱与研究已然达到一定境界。

她向我们介绍道：“近年来，琥珀得到越来越多中国消费者的青睐。目前国际主要琥珀市场有波兰、俄罗斯、乌克兰、墨西哥、缅甸，最大市场在中国，交易非常火爆。琥珀目前在中国的受欢迎程度几乎无以复加，未来的走向应该是保持在这个水平。”

高峰艳将波兰琥珀作为一种文化带到中国，五年前在潘家园组织了琥珀文化展，如今又在十里河举办了琥珀文化节。波兰的琥珀不仅仅是一种文化，更是深厚的历史积淀。她告诉我们：“在波兰历史上，琥珀的开采与加工是最古老的文化传统。琥珀是欧洲的皇家宝石，它反映出的是一个历史传统，就像我们中国的玉石一样。从波兰的格但斯克到古埃及有一条琥珀之路，现在已经在古埃及的法老墓里发现，用波罗海琥珀制成的项链和衣服纽扣。”

近年来由于中国国内的琥珀收藏热，“波兰国际琥珀展”已成为最受中国商人关注、吸引最多中国买家的波兰展会。据国际琥珀协会副会长考肖尔介绍，中国人已成为琥珀购买的大户，而且对琥珀的品质要求非常高。他表示：

“我去过中国，看到了中国公司和艺术家制作加工的琥珀产品，他们以另一种方式展现琥珀，很有意思。我从中国会员和中国买家那里了解到，在中国，说起琥珀人们就会联想到波兰，而波兰琥珀意味着质量保障。波兰制作的（琥珀）产品很受中国人的喜爱。我很高兴我们双方对琥珀有共识，我们都很喜欢这种宝石。”

波兰不仅仅拥有集艺术、文化与历史于一体的琥珀文化，还是欧洲第一大、世界第三大苹果生产国、全球第一大苹果出口国。

波兰水果联盟主席瓦德马尔·茹齐科介绍，波兰国王地位很高，他一手执权杖，一手持苹果，金质的苹果代表其造福自己的人民。今年五月初，在上海新国际博览中心举办的一年一度的法国 SIAL 国际食品和饮料展览会上，他大力推荐了波兰苹果：“波兰苹果不仅是生产，更是以我们最大的诚心和热情来投入其中，这是波兰人代代相传的精神。中国最重要的监督、考察团在离开波兰的时候，团长留下了一句话，“让我们铭记这个全世界最好的苹果生产地。”

波兰苹果的外形美观且口感极佳，而且远离污染，不含农药与化肥残留物，在栽培和贮藏过程中，都是按照国际最高标准严格执行，尽可能使用天然方法，手工检测和分拣。瓦德马尔·茹齐科继续向我们说到：“每个苹果至少要经过十多次拍照，电脑会根据图片来判断苹果的质量、颜色、大小、重量。每批要发货的苹果都要经过实验室的检查。我们的目标不只是向中国提供苹果，而是要提供高质量、美味的苹果。”

说到波兰苹果，我们不得不提以水果为原材料的波兰果汁了。北漂的老张从事推销波兰果汁多年，谈起波兰果汁如数家珍——“Hortex 果汁在波兰就像汇源果汁在中

国，是家喻户晓的。Hortex 果汁在中国做了好多年，主要渠道是大的商包、大型超市、大酒店，整体销售呈上升趋势。”

Hortex 果汁是波兰在中国最受欢迎的产品之一。除了线下销售之外，还通过电子商务交易平台将波兰的果汁送到中国消费者的手中。经销商老张介绍到：“线上比如京东、一号店，线下例如北京的华联、百盛、家乐福，都有销售。波兰果汁饮料的优势主要在两方面：一是它盛产的果汁是比较纯的果汁。波兰是一个农业大国，对产地的要求比较高；第二，波兰是欧盟的国家，所采用的标准是欧盟的标准，所以其口感、质地都比较好。”

虽然中波两国相距遥远，文化传统与风俗习惯也不同，但两国的友好关系却在多方面惠及两国人民，双方的认同感也将随着时间的推移而加深。就像波兰小伙儿所说的那样，“年轻人一般都追随新科技、新技术，在波兰也一样。不过与中国不同的是，绝大多数波兰人使用的都是老款手机。但可以肯定的是，华为能够与目前市场上的领先手机品牌进行竞争，我相信，华为手机会在波兰有广阔的市场前景，就像波兰琥珀在中国很受欢迎一样。”

随着蓉欧铁路、“湘欧快线”、“一带一路”、“16+1”合作框架等的提出与建设，中波两国的经贸往来将会更加密切。我们可以期待，中国与波兰之间的商贸合作不仅会进一步促进区域经济更好更快增长，双方国家的优质商品也会走进千万家庭，为两国民众生活带来更多的便利。（文/庄妍）

Nasze produkty zblizają nas do siebie

„Jestem bardzo zadowolony z mojego telefonu i nie chciałbym go zamienić na inny”. To Jan, Polak od niedawna pracujący w Chinach i używający smartfona marki Huawei. Koncern ten od 2003 roku coraz aktywniej zaznacza swoją obecność na rynku polskim. Po wielu latach intensywnego rozwoju Huawei znalazł się w gronie najbardziej znanych na świecie firm chińskich. Dzięki nowoczesnym rozwiązaniom i korzystnym cenom jego produkty są jednymi z kluczowych w ofertach polskich telekomów. „Wydął mi się bardzo dobrą alternatywą dla urządzeń oferowanych przez firmę Apple, a model P9 wręcz przewyższa je parametrami technicznymi. Smartfony Huawei są poza tym bardzo solidnie wykonane, co – mam nadzieję – gwarantuje długie użytkowanie. Nie mogę niczego zarzucić jakości wykonania czy funkcjonalności – możliwość konfiguracji systemu i płynność działania sprawiają, że wrażenia z użytkowania są wzorowe” – ocenił Jan.

W listopadzie 2015 roku Robert Lewandowski, kapitan piłkarskiej reprezentacji Polski i napastnik grający na co dzień w klubie Bayern Monachium, został ambasadorem marki Huawei w Polsce oraz w krajach Europy Środkowo-Wschodniej i w Skandynawii. Według Piotra Chodaka, znawcy Chin, w tej chwili w Polsce jest boom na chińskie

telefony: „W reklamach są promowane chińskie marki, takie jak Huawei czy coraz popularniejszy – zwłaszcza wśród młodych osób – Xiaomi. Ponieważ nie wszystkie modele są dostępne w Polsce, klienci decydują się nawet na ryzyko kupna chińskiego smartfona za pośrednictwem Internetu. Świetnie sprawdzają się zakrojone na szeroką skalę reklama i promocja – ludzie chętnie kupują objęte nimi produkty, dużym zainteresowaniem cieszy się polski fanpage Huaweia na Facebooku. Cieszę się, że chińskie firmy odrobiły pracę domową i oferują produkty wysokiej jakości”.

O ile w Polsce mają wzięcie chińskie telefony, o tyle w Chinach bardzo znane i cenione są polskie bursztyny. Polska, którą uważa się za „królestwo bursztynu”, jest jednocześnie największym centrum obróbki i eksportu tego cennego materiału. Przedstawicielka Międzynarodowego Stowarzyszenia Bursztynników, Gao Fengyan, pracuje w tej branży od ponad 20 lat i o bursztynie wie niemal wszystko. Twierdzi ona, że od kilku lat wciąż rośnie popularność bursztynu w Chinach i niewiele wskazuje na to, żeby ta tendencja miała się zmienić. Obecnie główne światowe rynki to Polska, Rosja, Ukraina, Meksyk i Mjanma – ale oczywiście największym z nich są Chiny. Pięć lat temu Gao Fengyan zorganizowała na Panjiayuan w Pekinie wystawę bursztynu,

a także Festiwal Bursztynu w stołecznym Shilihe. Bursztyn to nie tylko przedmiot handlu czy fascynacji Chińczyków – to także element polskiej kultury i historii. Gao przypomniała, że w Polsce wykorzystanie i przetwórstwo bursztynu jest jednym z najstarszych elementów dziedzictwa narodowego. Kamień ten jest królewskim klejnotem i odzwierciedleniem tradycji – podobnie jak jadeit w Chinach. Z Gdańska do rzymskich centrów rzemieślniczych prowadził Bursztynowy Szlak. Obecnie Międzynarodowe Targi Bursztynu co roku przyciągają ogromną rzeszę kolekcjonerów i handlarzy z Państwa Środka. Według Michała Kosiora, dyrektora biura Międzynarodowego Stowarzyszenia Bursztynników, Chińczycy nie tylko dużo kupują, ale także wymagają najwyższej jakości materiału. „W Chinach byłem tylko raz, ale widziałem bardzo dużo europejskiej biżuterii z bursztynu. Wiem od naszych chińskich partnerów, że wyroby z polskiego bursztynu są jednoznacznie kojarzone z naszym krajem, co jest także uznane za gwarancję jakości. Chińczycy uwielbiają polski bursztyn, dlatego cieszę się, że tyle mamy wspólnego na tej płaszczyźnie” – mówił Michał Kosior.

Polska jest także jednym ze światowych liderów w produkcji jabłek, jest też ich największym eksporterem. Prezes Stowarzyszenia Unia Owocowa, Waldemar Żółcik, w czasie swojego wystąpienia na targach SIAL w Szanghaju przypomniał, że nad Wisłą jabłko to jeden z atrybutów władzy królewskiej, element symbolizujący pomyślność całego społeczeństwa. Na początku maja w trakcie dorocznych targów prezes Żółcik bardzo zabiegał o jak najlepszy odbiór polskich jabłek w Chinach. „Uprawa jabłek w Polsce to nie tylko produkcja, lecz także nasza inwestycja w promocję Polski. Realizowana jest ona z największą starannością i entuzjazmem – to tradycja przekazywana przez pokolenia. Zostało to docenione przez członków chińskiej delegacji w czasie ich wizyty w Polsce – zapewnili, że będą wspominać Kraj nad Wisłą jako najlepszą na świecie bazę produkcji jabłek”. Polskie jabłka odznaczają się znakomitą smakiem i pięknym wyglądem, nie zawierają pestycydów ani innych nawozów chemicznych. „Podczas magazynowania stosowane są wyłącznie naturalne metody konserwacji. Każdemu jabłku robione jest kilkanaście zdjęć, na podstawie których komputer

określa wagę, kolor, wielkość owocu. Przed wysłaniem każda partia owoców przechodzi szczegółową kontrolę laboratoryjną. Naszym celem nie jest tylko eksport jabłek do Chin – nam zależy, aby chińscy klienci otrzymali towar najwyższej jakości” – wyjaśnił prezes Żółcik.

Mówiąc o jabłkach, należy wspomnieć o polskich sokach owocowych i ich dobrej opinii na chińskim rynku. Zhang Wei, który od wielu lat zajmuje się dystrybucją polskich soków w Pekinie, zauważył: „Soki owocowe Hortexu są pod względem popularności na rodzimym, polskim, rynku odpowiednikiem soków chińskiej firmy Huiyuan na rynku w Chinach. W Państwie Środka Hortex, dzięki wysokiej jakości, jest dostępny w dużych supermarketach i wiodących sklepach internetowych. Sprzedaż soków tej marki wciąż rośnie”. Dodał też, że należą one do grupy najpopularniejszych produktów znad Wisły na rynku

chińskim. Jednym z wiodących kanałów ich dystrybucji jest sprzedaż internetowa. „Soki te sprzedajemy zarówno drogą e-commerce (główne sklepy to Jingdong oraz Yihaodian), jak i w tradycyjnych supermarketach, takich jak Hualian, Parkson czy Carrefour. Polskie soki mają dwie podstawowe zalety: po pierwsze są przetworami z naturalnych owoców, a po drugie spełniają rygorystyczne kryteria i wymogi UE z racji przynależności Polski do tej organizacji” – powiedział Zhang.

Przyjazne stosunki między Chinami i Polską przekładają się na relacje łączące narody obu krajów i, mimo dużej odległości i kulturowej odmienności, z czasem przyniosą wzajemne zrozumienie i uznanie. Przypomnijmy słowa Polaka pracującego w Pekinie: „Myślę, że wciąż główną grupą korzystającą ze smartfonów są ludzie młodzi, przedsiębiorcy bądź ci obeznani z nowoczesnymi technologiami. W

Polsce, w przeciwieństwie do Chin, wciąż ogromna rzesza ludzi korzysta z telefonów komórkowych starszego typu – takich z tradycyjnymi przyciskami. Z całą pewnością Huawei może na równi konkurować z wiodącymi markami i jestem przekonany, że w przyszłości ta marka będzie zajmowała wiodącą pozycję na polskim rynku, podobnie jak bursztyn znad Wisły zdominował rynek chiński”.

W miarę rozbudowy linii kolejowej Rong-Ou – bezpośredniego połączenia towarowego Łodzi z Chengdu, realizacji koncepcji *Jeden pas i jeden szlak* i pogłębiania współpracy w ramach formatu „16+1” zacieśniają się gospodarcze relacje między Chinami i Polską. Możemy oczekiwać, że ta współpraca przyczyni się do dynamiczniejszego rozwoju całego regionu Europy Środkowo-Wschodniej, dzięki czemu coraz więcej będzie łączyć Chiny i ich mieszkańców z tym rejonem kontynentu europejskiego. (tekst: Zhuang Yan)

JEDWABNY SZ
TYLKO DLA TWARD

Silk Way Rally (Rajd Jedwabnego Szlaku) to jeden z najbardziej prestiżowych i wymagających rajdów długodystansowych na świecie. Coraz więcej kierowców widzi w nim bezpośrednią konkurencję dla klasyka, jakim jest Rajd Dakar. Do zmagania w 15-dniowym rajdzie wzdłuż Jedwabnego Szlaku przystąpiło ponad 70 załóg. Trasa wyścigu przebiegała przez 3 kraje – Rosję, Kazachstan i Chiny, z metą w Pekinie przy Ptasim Gnieździe, czyli stadionie olimpijskim. W klasyfikacji generalnej zwyciężyli jedni z najbardziej doświadczonych kierowców, reprezentujący fabryczny team Peugeota – Cyril Despres i David Castera. Nie mieli sobie równych na dystansie 10 734 km rajdu, który podzielono na 15 etapów, w tym 4 105 km odcinków specjalnych.

Polska załoga – Piotr Beaupre i Jacek Lisicki – w samochodzie BMW X3 zajęła doskonale 16 miejsce. Warto dodać, że jest to załoga amatorska, a nie team fabryczny, co oznacza zdecydowanie mniej liczną ekipę i nieporównywalnie niższy budżet. Mimo to udało im się walczyć na równi z innymi.

Bursztyn: Jak oceniacie Wasz udział w tegorocznej edycji rajdu?

Jacek Lisicki, pilot: Ta edycja była bardzo ciekawa i oceniamy ją jako jeden z naszych najlepszych występów, jako zespołu amatorskiego. Możemy się pochwalić 33. miejscem w Rajdzie Dakar, ale 16. w tegorocznym Rajdzie Jedwabnego Szlaku to nasz największy

sukces, a warto dodać, że startowała tu cała światowa czołówka. Oprócz nas w wyścigu brała udział także druga polska załoga, ale w klasie samochodów seryjnych T2. Uważam, że nasz wynik to udane podsumowanie ponad 20 lat startów w najważniejszych rajdach i ukoronowanie naszej kariery.

B.: Co było dla Was największym wyzwaniem w czasie wyścigu?

J.L.: Jesteśmy doświadczoną załogą, więc udało nam się uniknąć zaskoczeń. Odcinki były do siebie podobne – liczyły po około 800 km, w tym 300-400 km to odcinki specjalne (OS). Zapamiętamy na długo odcinki pustynne – nigdzie na świecie nie spotkaliśmy się z takimi krajobrazami. Udało nam się uniknąć poważnych kłopotów z samochodem, jednak drobne awarie spowodowały, że spadliśmy w klasyfikacji generalnej. Gdyby nie to, mogliśmy zająć nawet 12. miejsce w całym wyścigu.

B.: Jak oceniacie poziom tegorocznych triumfatorów rajdu, czyli trzy pierwsze załogi w klasyfikacji generalnej?

J.L.: Peugeot pokazał, że nie ma sobie równych. Dzięki astronomicznemu budżetowi od dawna walczą wyłącznie o najwyższe laury. Rozgrywka o czołowe miejsce zwykle odbywa się między trzema najlepszymi obecnie zespołami. Tym razem bezapelacyjnie wygrał Peugeot.

B.: Jak bardzo męczący fizycznie był dla Was ten rajd?

J.L.: Był on porównywalny

do Rajdu Dakar pod kątem obciążenia fizycznego – bardzo ciężki, ale przewidywalny. Mimo klimatyzacji w samochodzie odczuwaliśmy bardzo skutki potwornego gorąca na trasie wyścigu. Ogromna dawka adrenaliny pozwalała jednak zminimalizować te niedogodności.

Piotr Wyczyński, menadżer zespołu: Rajd oceniałbym nawet jako trudniejszy od Dakaru. Przede wszystkim był on znacznie dłuższy – liczył przeszło 10 tys. km, przebiegał przez trzy kraje o bardzo różnej specyfice. Dodatkowo, przez zmianę stref czasowych, kilkakrotnie straciliśmy bezcenny czas przeznaczony na sen, a serwisanci musieli szybciej przygotowywać samochód do kolejnego odcinka.

B.: Jak wygląda przeciętny dzień Waszego zespołu w trakcie wyścigu?

P.W.: Zespół liczy 7 osób, z czego 2 to załoga startująca, 4 osoby serwisu technicznego i fizjoterapeuta. Dziś to już oczywistość – po kilkuset kilometrach w nierównym terenie musimy bardzo dbać o właściwą regenerację. Nasz zespół porusza się czterema autami – rajdowym, technicznym samochodem terenowym, ciężarówką, która jest mobilnym warsztatem samochodowym oraz tzw. kamperem, który jest domem dla załogi w trakcie wyścigu. W dniu startu wszystko jest podporządkowane odpowiedniemu przygotowaniu do rajdu. Najwcześniej wstaje ekipa techniczna, która przygotowuje samochód ciężarowy do przejazdu na kolejny biwak – zwykle wyruszają około 5 rano. Reszta zespołu wstaje godzinę później, około 7 rano następuje wyjazd samochodu rajdowego z bazy i przejazd na linię startu odcinka specjalnego. Tu zaczyna się właściwy wyścig, czyli cała frajda uczestniczenia w rajdzie. Z mety OS-u czasem należy przejechać kolejnych kilkaset kilometrów do miejsca, gdzie nocują wszystkie załogi. W międzyczasie dojeżdża zespół techniczny i przygotowuje miejsce do nocnego serwisu auta rajdowego. Jeśli załoga zgłasza poważniejsze usterki, mechanicy muszą czasami pracować całą noc. *(tekst: Jan Mróz, foto: grupa NeoRaid Rally)*

用音乐构筑中波友谊的桥梁

“（当时）我和他一起路过一家琴行，当时里面有人在弹琴，他就过去看着，我们问他喜不喜欢，他说喜欢，就要学钢琴，然后就给他报名，开始学习钢琴。”

四川音乐学院附中学生甘周正的母亲周永辉回忆起当时只有三岁半的儿子初次与钢琴结缘时的情景还是不禁莞尔。2015年，甘周正在母亲的支持下，通过层层选拔获得了参加第16届肖邦音乐学院大师班的机会，这也是他第一次参加此次活动。对于此次活动，甘周正也感到收获颇丰。

甘周正回忆道：“教授根据我们每个人不同的情况，教我们一些系统的方法，而不是单纯地就某一首曲目做技

术上的调整，这些方法也可以延续到我们之后的学习和演奏中。而他们（学院）也组织了许多活动，让我们去感受波兰的文化和风土人情。”

如果说谁能成为波兰音乐和文化的代言人，那非“钢琴诗人”肖邦莫属，而与肖邦渊源最为深厚的中国人则必定是有“钢琴王子”之称的李云迪。2000年，年仅十八岁的李云迪在第十四届肖邦国际钢琴大赛上以一首肖邦第一钢琴协奏曲技惊四座，一举摘得空缺十五年的该项赛事一等奖桂冠，成为七十三年以来唯一获此殊荣的中国选手。而十四年后，李云迪又一次创造纪录，成为了这一国际权威钢琴赛事史上最年轻评委。李云迪将肖邦作品诠释

1. 李云迪
2. 波兰索波特室内乐团及乐团指挥沃依切赫·莱斯基
3. Dagadana 乐队在“华沙之秋”音乐会上的演出
4. 张更与甘周正在结业演出结束后合影

得淋漓尽致，而这都源于他对肖邦的深刻体悟。

李云迪这样评价肖邦的音乐作品：“他（肖邦）的作品非常的优雅，而且优美，肖邦的每个作品和每个时期所体现的状态都不大一样。像肖邦的夜曲我觉得是非常好听的作品，而且是大众耳熟能详的旋律；像波兰舞曲表现的民族的精神，很有民族性。”

李云迪的才华与成就鼓舞着众多学习钢琴、学习肖邦音乐的中国学子。与甘周正一同参加肖邦音乐学院大师班的张更在大师班结束后表示，波兰之行给他留下了深刻的印象，他希望能够再次来到波兰。

“我更多地想去感受当地那种和中国不一样的情绪和文化。我真的想自己能够在十八、九岁的时候参加肖邦国际钢琴大赛！”张更这样说道。

可以说，肖邦见证了众多中国学习音乐的学生的成长之路，李云迪也将之视为精神导师。而来自肖邦故乡的一支波兰现代乐队却对中国传统民族音乐情有独钟。在

2013年的“华沙之夜”活动上，波兰－乌克兰三人组塔卡塔娜（DAGADANA）和北方当代蒙古音乐实验室的艺术家们为来宾共同奉上了一组精彩的节目。现代波兰音乐与蒙古长调的完美结合，令众多来宾耳目一新，将整场晚会带至高潮。

塔卡塔娜是一个非常有天赋的乐队，在波兰颇具影响力，乐队以与众不同的曲风著称，成员还善于运用语音处理器制造出出人意料的音响效果。来到中国后，他们从中国最本土的乐器，如腰鼓、葫芦丝、二胡甚至儿童玩具中获得了灵感。

乐队成员塔娜·维妮茨卡说：“我们对中国音乐文化很着迷，从优美的旋律到那些传统的乐器，都是各种奇思妙想的主要来源。我试着吹过葫芦丝，感觉我还蛮适应这种乐器的，这让我觉得很开心。但我也明白，如果我想学习中国的弦乐器，那会困难得多。”

对于这样一支极富创造力的年轻乐队，除去传统

波兰后摇滚乐队 Tides From Nebula

乐器，中国的传统艺术与文化也为他们的创作带来新的机遇和挑战。乐队的另一位成员塔卡玛拉·格雷戈霍威（Dagmara Gregorowicz）当第一次和同伴一起听京剧和中国民乐的时候，感到非常新奇。

“所有的一切对我们来说，都很不一样，很奇怪。可是当我们开始改编这些作品时，这些旋律让我们看见了一个崭新的音乐世界。我们觉得，中国的传统音乐非常贴近我们的心灵，只是需要找到这种更深层次的沟通方式。”塔卡玛拉·格雷戈霍威这样说到。

或许这正是音乐的奇妙之处，让来自不同文化背景、素昧平生的人们通过音符进行心灵上的沟通。在2016年的上海草莓音乐节上，大学生金文玉就对来自波兰的后摇滚乐队 TIDES FROM NEBULA 一见钟情。

金文玉回忆道：“（那天）本来是想去看后海大鲨鱼的，可是看到他们在舞台上试音的时候就被吸引了。等到他们开始演奏的时候，真的很棒，没有让我失望。”

TIDES FROM NEBULA 作为一支波兰后摇滚乐队，对于浩瀚无垠的宇宙非常感兴趣，这也是他们乐队名字的由来，除此之外，大海、植物等诸多自然现象都能给予他们无限灵感。对于乐队吉他手马切伊·卡尔波夫斯基而言，也希望通过音乐表达和传递他们创作音乐时所包含的情感。

马切伊·卡尔波夫斯基这样评价自己的音乐：“我们的音乐是器乐音乐，是共通的语言，我们最看重包含在音

乐中的情感并且希望我们的听众能够选择他们自己的方式去听、去理解我们的作品，这是我们一直坚持的。”

波兰小伙子们的演出给金文玉留下了非常深刻的印象，在音乐节结束后，激动的心情久久无法平复，她还在微博上写下一篇文章来讲述自己对这支乐队的感受。

她写道：“他们的表演舞台表现力非常强，让人感觉特别震撼，能听出叛逆的情绪，但又有美好的感受。音乐的画面感也非常强，听他们的音乐会让我联想到仿佛身处在北欧国家，既有清冷的空气，又有温暖的阳光。”

与年轻的乐队组合不同，波兰索波特室内乐团指挥及创始人沃依切赫·莱斯基先生二十年前就曾来到中国。而在2016年初夏，莱斯基与索波特室内乐团在国家图书馆艺术中心举行的音乐会上乐团共演奏了四组乐曲，其中包括由中国作曲家周龙创作的《中国民歌组曲》。在演奏期间，乐团通过高超的演奏技法引起了听众们的强烈共鸣，现场的听众陈晓林女士也非常喜欢这次音乐会。她这样评价这次音乐会：“我觉得是很棒的一个音乐会，听起来很好。我觉得中间有一段中融入人的呼喊声，是很好听的，乐团演绎得也是相当不错的，这些又是我们这一代人非常熟悉的中国民乐，我很喜欢。”

同样与中国有着深厚渊源的波兰作曲家玛丽亚·波米亚诺夫斯卡，一位如同吟游诗人般的音乐家，有着二十多年与其他国家民族音乐家合作的经历。1995年，波米亚诺夫斯卡第一次来到中国，此后近二十年间，她多次来到中国，在中国教授波兰民族乐器的同时，也学习二胡等中国传统乐器。正是这样的旅行经历，使她深信人们可以通过音乐从而跨越语言的障碍实现理解。

她说：“当我在非洲、巴基斯坦、伊朗等地旅行，和当地音乐家交流时，他们不懂得英语或者其他外语，而我也不了解他们所说的语言。我们只是拿起乐器，坐在一起，寻找共同的元素并且创作旋律，在经过多次尝试以后我们创作出了完美的作品，我们通过音乐实现了相互理解。”

正如浪漫主义诗人朗费罗所说：“音乐是人类的共同语言”。动听的音符和饱含音乐家情感的作品能够直击人类灵魂深处，中波音乐家、艺术家以及众多民众通过音乐跨越语言的藩篱，感受文化差异背后人类共同的情感，进而实现相互理解，而这基于真实相互理解之上所构筑的情感连接，也是最为诚挚的友谊。（文 / 瞿鹏杰）

Łączy nas muzyka

„Pamiętam, że mój syn miał tylko trzy i pół roku, kiedy zainteresowało go pianino zauważone w witrynie mijanego sklepu. Powiedział mi, że chciałby grać na tym instrumencie – kupiłam mu więc pianino i tak to się zaczęło. Już od 14 lat zgłębia tajemnicę gry na pianinie”. Przez słowa matki Gan Zhouzhenga, ucznia liceum przy Syczuańskim Instytucie Muzycznym, przebija dumą i radość. Kilka lat temu, za jej namową, Gan Zhouzheng wziął udział w 12-dniowych kursach mistrzowskich organizowanych przez Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie. Bardzo wiele się na nich nauczył. „Profesorowie systematycznie uczyli nas nowych elementów, z których będziemy mogli także korzystać w trakcie dalszych studiów. Ponadto oglądaliśmy operę i uczyliśmy się tańczyć poloneza, czyli polskiego tradycyjnego tańca”, wspomina Gan Zhouzheng.

Jeżeli kogoś można uznać za ikonę polskiej muzyki klasycznej, to z pewnością będzie nim *poeta fortepianu* – Fryderyk Chopin. Najbardziej znanym chińskim wykonawcą jego utworów jest Li Yundi, który w 2000 r. zdobył pierwszą nagrodę w Międzynarodowym Konkursie Chopinowskim w Warszawie. Warto przypomnieć, że był on pierwszym – po 15 latach – zdobywcą głównego lauru! Wyjątkowym wyróżnieniem jest także nominowanie go w roku 2015 do grona jurorów tego elitarnego konkursu.

„Utwory Chopina są całkowicie unikalne: z jednej strony jego muzyka jest

głęboko zakorzeniona w muzyce ludowej, a z drugiej – jest wyjątkowo kosmopolityczna, wykracza daleko poza granice państw i kultur”. Talent i osiągnięcia Li Yundi stanowią zachętę dla wielu chińskich adeptów fortepianu do jeszcze bardziej wytężonych ćwiczeń. Wraz z Gan Zhouzhengiem w kursach mistrzowskich uczestniczył także Zhang Geng, który – jak wielu innych – bardzo liczy na kontynuowanie w przyszłości nauki w Polsce. „Polska zrobiła na mnie imponujące wrażenie, zdobyłem wiele cennych doświadczeń. Teraz uczę się w liceum i bardzo chciałbym kiedyś wziąć udział w konkursie chopinowskim”, powiedział Zhang Geng.

Podczas gdy dzieła Chopina towarzyszą Li Yundi i innym pianistom przez całą ich karierę, tradycyjna chińska muzyka inspirowała liczne grono współczesnych artystów. W tym również zespół znad Wisły. W 2013 roku „Dagadana” wspólnie z chińskim Laboratorium Współczesnej Muzyki Mongolskiej „Północ”, wystąpiła w polskiej ambasadzie

w Pekinie na imprezie *Warszawska Noc*. Polsko-mongolska muzyka spotkała się z niezwykle entuzjastycznym przyjęciem publiczności. „Dagadana” to zyskujący coraz większą popularność w Chinach polski zespół tworzący niebanalne kompozycje i wykorzystujący do ich wykonania chińskie ludowe instrumenty, a nawet dziecięce zabawki. Dana Vynnytska, liderka zespołu, wyznała: „Jesteśmy zafascynowani tym, że przyjechaliśmy tutaj dopiero po raz trzeci, a już mamy swojego ulubionego muzyka grającego w metrze na *erhu* [tradycyjny chiński instrument – red.]. To są dla nas właśnie prawdziwe Chiny – tu muzyka jest wszędzie. Oprócz instrumentów interesuje nas także tradycyjna sztuka Chin”. Kiedy Dagmara Gregorowicz wraz z kolegami pierwszy raz wybrała się posłuchać opery pekińskiej i chińskiej muzyki ludowej, wszystko wydawało im się bardzo dziwne. „Kiedy jednak zaczęliśmy spisywać te utwory i melodie, to otworzyły nam one zupełnie inny świat.

Im głębiej się im przyglądaliśmy, tym bardziej okazywały się nam bliskie. Wielu ludzi nie rozumie Chin ze względu na inny sposób pisania, inną muzykę, która do nich nie dociera. Tymczasem muzyka ta jest bardzo bliska naszemu sercu, trzeba tylko znaleźć ten głębszy poziom komunikacji”, wyjaśniła Dagmara. Piękne jest to, że muzykę możemy zrozumieć bez słów, bez względu na kulturowe różnice.

Na festiwalu Strawberry 2016 w Szanghaju chińską studentkę, Jin Wenyu, zachwycił polski post-rockowy zespół „Tides From Nebula”. „Chciałam obejrzeć występ innej grupy – wspomina Jin Wenyu – ale kiedy ci przystojni chłopcy stanęli na scenie, od razu przyciągnęli moją uwagę”. Artystów zespołu „Tides From Nebula” bardzo interesuje tematyka wszechświata i roli natury w naszym życiu. Gitarzysta, Maciej Karbowski, dużą wagę przywiązuje do emocji łączących się z ich utworami: „Najważniejsze w naszej muzyce są emocje – jest to bardzo uniwersalny język. Gramy instrumentalnie,

więc to rozumiały kod. Chcemy, żeby nasi słuchacze odbierali muzykę w sposób dowolny, aby interpretowali ją samodzielnie”. Zafascynowana występem zespołu Jin Wenyu po festiwalu opisała swoje wrażenia na Weibo [chiński Twitter – red.]: „Ich występ był wyjątkowy, byłam zdziwiona tym, co usłyszałam. Słuchając ich muzyki myślałam, że pochodzi ona z kogoś z krajów skandynawskich”.

Wojciech Rajski, dyrygent Polskiej Filharmonii Kameralnej w Sopocie, po raz pierwszy odwiedził Chiny dwadzieścia lat temu. Do Państwa Środka powrócił na początku 2016 roku. Tym razem przyjechał ze swoją orkiestrą. W programie ich koncertów znalazły się także klasyczne utwory muzyki chińskiej, co spotkało się z gorącym przyjęciem tutejszej publiczności. Chen Xiaolin, jedna ze słuchaczek, w ten oto sposób podsumowała to muzyczne wydarzenie, którego była świadkiem: „Praca dyrygenta była wyjątkowa. Muzyka niezwykle mi się podobała. Koncert stał na bardzo wysokim poziomie”.

W Chinach często gości również Maria Pomianowska. Podczas swych pobytów, z których pierwszy miał miejsce w 1995 roku, uczyła chińskich studentów gry na europejskich instrumentach muzycznych, a jednocześnie sama ćwiczyła grę na instrumentach chińskich, takich jak *erhu* czy *ruan*. Maria Pomianowska jest przekonana – a przekonanie to opiera na bogatych doświadczeniach z podróży po całym świecie – że ludzie mogą rozumieć muzykę pochodzącą z zupełnie innych rejonów świata: „Muzycy z Afryki, Pakistanu czy Iranu nie znają żadnego języka obcego, ale po prostu siadaliśmy i razem graliśmy, wymyślaliśmy jakieś melodie, a po kilku próbach powstawała muzyka”.

Amerykański poeta Henry Longfellow powiedział, że muzyka jest uniwersalnym językiem rodzaju ludzkiego. Muzycy z Chin i z Polski – profesjonaliści, lecz także amatorzy i studenci – porozumiewają się przy pomocy muzyki i odczuwają podobne emocje, bez względu na różnice kulturowe. W ten sposób dokonuje się prawdziwa integracja naszych narodów. (tekst: Qu Pengjie)

Powrót do źródeł

Pod koniec lipca w Sali Koncertowej Zakazanego Miasta w Pekinie wystąpił wirtuoz akordeonu – Maciej Frąckiewicz, prezentując wybrane utwory Fryderyka Chopina, Krzysztofa Pendereckiego oraz Amadeusza Mozarta. Następnie artysta – jako członek jury – ocenił występy muzyków na Międzynarodowym Konkursie Akordeonowym (International Accordion Art Week) w Harbinie organizowanym w sierpniu w ramach 33. Letniego Tygodnia Muzycznego w

Harbinie (Summer Music Week).

Maciej Frąckiewicz to jeden z nielicznych młodych talentów gry na akordeonie. Jak zauważyła Maria Peryt, dziennikarka muzyczna i pracownik znanych międzynarodowych wydawnictw muzycznych, „Frąckiewicz wpisał się już na stałe do panteonu najważniejszych polskich wirtuozów akordeonu”. Oprócz wielu nagród i wyróżnień otrzymanych w konkursach w Polsce, Niemczech, Włoszech i Słowacji, w 2012 roku Frąckiewicz wygrał najbardziej

prestiżowy konkurs akordeonowy w Europie – hiszpański *Arrasate-Hiria*. Rok później uhonorowany został Paszportem Polityki. W 2014 roku wytwórnia Dux wydała album solowy Frąckiewicza z utworami m.in. Krzysztofa Pendereckiego, z którym akordeonista miał okazję współpracować zawodowo. Poza tym na swoim koncie muzyk ma jeszcze: kilka wydawnictw, w tym w duecie z wiolonczelistką Magdaleną Bojanowicz; wspólne występy z pianistą Markiem Brachą oraz mistrzem gitary klasycznej Łukaszem Kuropaczewskim; udział w Warszawskiej Jesieni i koncertach za granicą; występy z orkiestrami symfonicznymi i smyczkowymi, a także długą listę prawykonań utworów polskich i zagranicznych – jednym z nich jest *Koncert na akordeon i orkiestrę*, skomponowany przez Zygmunta Krauzego, który gościł w Pekinie w maju tego roku.

Bursztyn: Jak wygląda podsumowanie Twojego tournée w Chinach? Czy to Twoja pierwsza styczność z azjatycką publicznością?

Maciej Frąckiewicz: Tak, to mój pierwszy tak długi pobyt z występami w Azji. Wcześniej byłem w Korei Południowej, ale to w Chinach gram dwa koncerty dziennie, każdy w innym mieście. Miło wspominać występy w Wuhanie i Changsha, teraz jestem w Pekinie.

B.: Jak oceniasz swój kontakt, jako

muzyka, z chińską publicznością?

M.F.: To zdecydowanie inne doświadczenie niż w Europie. Moim zdaniem publiczność reaguje mniej żywiołowo – to zupełnie inne odczucie, ale od organizatorów mam bardzo pozytywne informacje i cieszy mnie, że słuchacze mnie komplementują.

B.: Czy sądzisz, że muzyka akordeonowa w repertuarze klasycznym przypadła Chińczykom do gustu? To prawdopodobnie często ich pierwsza styczność z tym instrumentem.

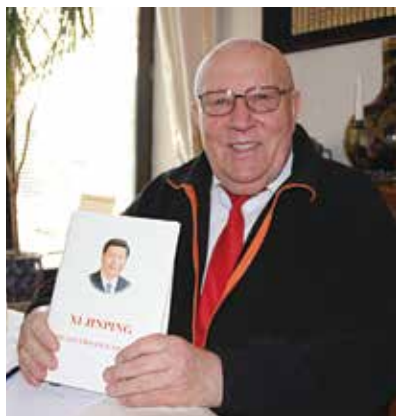
M.F.: Mieszkańcom Chin instrument ten na pewno kojarzy się z dźwiękami muzyki ludowej. Warto w tym miejscu powiedzieć, że serce akordeonu, czyli stroik, pochodzi właśnie z Chin! Jego prekursorem jest *shengu*, a liczy on sobie przeszło 3000 lat. Tutaj moja gra na akordeonie

to powrót do korzeni.

B.: W jaki sposób w świadomości artysty rodzi się pomysł wykonywania utworów z kanonu klasyki na tak nieoczywistym instrumencie, jakim jest akordeon?

M.F.: Warto podkreślić, że brak jest utworów klasycznych dedykowanych na ten właśnie instrument.

Miałbym kłopot, żeby ułożyć na przykład godzinny repertuar. Stąd moje poszukiwania i konieczność reinterpretacji utworów. Ale to nie jest tak, że cokolwiek zmieniam. Gram Mozarta czy Bacha co do nuty, dokładnie tak, jak zapisał kompozytor. Większość z ówczesnych utworów pisana była na instrumenty klawiszowe, więc trudność adaptacji do wykonania na akordeonie nie jest aż tak wielka. (tekst: Jan Mróz, Wu Yu)

KTO NIE ROZUMIE CHIN, TEN NIE WIE, CO SIĘ DZIEJE W ŚWIECIE?

Rozmowa o literaturze chińskiej z Sylwestrem Szafarzem, dyplomatą, politologiem, publicystą, były zastępcą ambasadora RP w ChRL, konsulem generalnym w Szanghaju.

Bursztyn: Jest Pan pisarzem-politologiem, ale Pańskie zainteresowania wykraczają daleko poza te ramy, obejmując kulturę Chin w szerokim tego słowa znaczeniu – w tym chińską sztukę i literaturę, szczególnie klasyczną. Co wzbudziło te zainteresowania?

Sylwester Szafarz: Zaczęło się to dość niewinnie, jeszcze w czasach studenckich. Zupełnie przypadkowo natknąłem się w naszej bibliotece uczelnianej na stare wydanie *Dialogów konfucjańskich*. Przestudiowałem je wnikliwie i to był ten zaczyn, wręcz narkotyk, bo chińska literatura i myśl filozoficzna wciągały mnie coraz dalej i głębiej. Pomyślałem sobie: *jak to się dzieje, że Konfucjusz i jego uczniowie napisali swoje dzieła dwa i pół tysiąca lat temu i dzieła te są dzisiaj nadal aktualne?* Przy czym, odnoszą się one nie tylko do Chin, do ich rozwoju w ciągu blisko pięciu tysięcy lat, do społeczeństwa chińskiego, ale również do całego świata, całej naszej cywilizacji, do innych narodów, łącznie z narodem polskim.

B.: Co w chińskiej literaturze, jakie gatunki czy utwory, interesują Pana najbardziej?

S.Sz.: Poza „starociami” godnymi podziwu i najwyższego uznania, jest współcześnie cała plejada wspaniałych pisarzy chińskich, którzy podejmują aktualne problemy społeczne czy gospodarcze. Weźmy, na przykład, znanego na świecie Han Hana i jego książkę *Pokolenie* dotyczącą ludzi oraz przełomowych zjawisk i procesów, które miały miejsce w Chinach po roku 1978 (od rozpoczęcia polityki reform i otwarcia na świat). Interesuję się również tzw. młodymi gniewnymi, np. Wang Shuo, piszącymi o różnych skomplikowanych problemach naszych czasów: AIDS, dolach i niedolach chłoporobotników, czyli migrantów, itd. Zaś spośród

rzeczy, które ostatnio miałem w ręku, to – oczywiście – książki chińskiego laureata Nagrody Nobla, Mo Yana, szczególnie jego *Ballady czosnkowe* o biednych chłopach na wsi chińskiej. Bardzo zaciękała mnie też książka Cao Yu, o którym mówią, nie bez racji, „chiński Szekspir”.

B.: Jak ocenia Pan sytuację literatury chińskiej w Polsce? Czy jest ona dostępna na rynku polskim?

S.Sz.: Dostępna, po trosze, jest. Ale jeśli chodzi o powszechniejszą znajomość literatury i piśmiennictwa chińskiego w Polsce, to – moim skromnym zdaniem – jest ona nadal niedostateczna. „Średni” Polak, szczególnie młody, cierpi, bez wątpienia, na niewiedzę i na niedosyt w tej mierze. Wspólnymi siłami musimy robić znacznie więcej, żeby to poprawić, bowiem nie pojmie się narodu chińskiego i jego unikalnej mentalności, nie zrozumie się państwa chińskiego i polityki jego władz, jeśli nie pozna się literatury chińskiej – i starej, i nowiej. A ten, kto nie rozumie Chin, nie wie, co się dzieje w świecie. Dlatego jestem absolutnie za tym, żeby poprawić sytuację w zakresie współpracy naszych pisarzy i literatów oraz przekładów utworów chińskich w Polsce i polskich w Chinach.

Poza tym wielką wartość, jeśli chodzi o dostępność, ma to, co jest zamieszczane w Internecie, zwłaszcza utwory współczesnych pisarzy chińskich. Tam można sobie przeczytać prawie wszystko, tym bardziej że najważniejsze dzieła współczesnych pisarzy chińskich znajdują się od razu w Internecie (także w wersjach obcojęzycznych). Młodzież czyta coraz mniej książek, woli buszować w multimediami. Wśród młodych Polaków Chiny są coraz bardziej „modne”. Wzrasta znacznie

zainteresowanie Chinami w ogólności, a chińską cywilizacją, kulturą, sztuką, kuchnią i językiem w szczególności. Wysublimowaną i wyrafinowaną literaturą – trochę mniej, ale to można stymulować efektywnie. Niemniej jednak nadal utrzymuje się poważna luka intelektualno-świadomościowa między naszymi narodami, którą należy zlikwidować jak najszybciej.

B.: Czy według Pana istnieje potrzeba polsko-chińskiej współpracy oraz specjalnych programów wymiany w zakresie tłumaczeń dzieł i utworów literackich?

S.Sz.: Nasze stowarzyszenia oraz związki pisarzy – i polskich, i chińskich – mają tu ogromne pole do popisu, by utworzyć jakąś wspólną grupę profesjonalnych tłumaczy i fachowych konsultantów. Żeby przetłumaczyć coś z chińskiego, trzeba dobrze rozumieć specyfikę chińską i unikalny tryb wyrażania myśli oraz opisywania tego wszystkiego, co nas otacza. Poza tym byłoby najlepiej, gdyby nad przekładami dzieł literatury chińskiej – starych i nowych – pracowali profesjonalni pisarze i poeci, niezależnie od bariery językowej.

Z racji ogromnego bogactwa i różnorodności literatury chińskiej należałoby wybrać te utwory, które są najbardziej reprezentatywne dla danej epoki i dla danej problematyki. Dlatego proponuję, żebyśmy wspólnymi siłami Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Polsce oraz Ministerstwa Kultury w Chinach wydali antologię najznakomitszych dzieł literackich – chińskich w Polsce i polskich w Chinach. No i koniecznie, ale to już powinni robić nasi przyjaciele chińscy we własnym zakresie, należy w większej skali propagować literaturę chińską w CCTV, w radiu międzynarodowym, w Waszej sekcji polskiej, w Internecie itp. oraz w polskich mediach.

B.: Porozmawiajmy jeszcze o przyjęciu przez polskich czytelników książki Xi Jinpinga *Innowacyjne Chiny* w Pana tłumaczeniu.

S.Sz.: To bardzo ważna książka, tym bardziej że – poczynając od dzieł wybranych przewodniczącego Mao – w Polsce nie ukazało się drugie takie dzieło, jak książka *Innowacyjne Chiny*. Jest ona odpowiednikiem oryginału pt.: *Zarządzanie Chinami* (*The Governance of China* – w wersji angielskiej). *Innowacyjne Chiny* nazywamy „czerwoną księgą”, z uwagi na kolor okładki. Pragniemy również, dzięki propozycji i pomocy kolegów z

Foreign Languages Press z Pekinu, wydać – identycznie jak w Chinach i w innych krajach – tę „białą księgę” autorstwa przewodniczącego Xi Jinpinga, która również jest do nabycia w Polsce. Obecnie trwają przygotowania i rozmowy między wydawnictwami z obydwu krajów.

Książki przewodniczącego Xi są dostępne dla jak najszerzych kręgów społecznych, bowiem zostały one rozesłane do wszystkich bibliotek w Polsce oraz, naturalnie, figuruje w Internecie. Początkowo „czerwona księga”, czyli *Innowacyjne Chiny*, wywołała głównie zainteresowanie wśród specjalistów: polityków, sinologów, publicystów, działaczy polskich partii politycznych itd. Starałem się bardzo o to, wspólnie z redaktorami, aby oddać wiernie po polsku (a nie „po polskiemu”) doniosłe treści zawarte w dziele przewodniczącego Xi. Nie jest to zadanie proste, chociażby ze względu na specyfikę języka politycznego i partyjnego używanego w Chinach, który to język stopniowo zanika w Polsce. Jestem przeświadczony, że bez przestudiowania treści zawartych w książce, nie można zrozumieć współczesnych i przyszłych aspektów rozwoju Chin, takich jak realizacja „marzenia chińskiego”, „dwa wielkie cele stulecia (do roku 2021 i do roku 2049), polityki zagranicznej ChRL i in. Są to wspaniałe plany strategiczne, które będą miały zasadniczy wpływ nie tylko na Chiny, lecz również na cały świat, także na Polskę. Dlatego trzeba to wszystko zrozumieć, zinterpretować i doprowadzić do świadomości społecznej.

W sumie mamy bardzo pozytywne reakcje polityczne i społeczne ze strony czytelników książki przewodniczącego Xi. W tzw. międzyczasie doszło do bardzo interesującej konfrontacji teorii i słów zawartych w książce z praktyką i z czynami realizowanymi przez chińskiego przywódcę. Stało się to podczas jego niedawnej wizyty oficjalnej w naszym kraju, która zakończyła się wielkim powodzeniem i przyniosła znaczny pożytek obydwu zaprzyjaźnionym stronom. W tym znaczeniu „czerwona księga” przyczyniła się do merytorycznego i intelektualnego przygotowania wizyty.

UWAGA: Powyższy zapis tekstowy jest autoryzowanym skrótem dłuższego wywiadu telefonicznego nt. literatury chińskiej udzielonego Redakcji Polskiej CRI przez Sylwestra Szafarza. (Rozmawiała: Wu Yu)

Międzynarodowy Turniej Wushu w Huludao

Od 22 do 24 lipca w Huludao w prowincji Liaoning rozgrywany był Międzynarodowy Turniej Wushu [chińska sztuka walki – red.]. Rywalizowało w nim 49 drużyn z Chin, Czech oraz Słowacji. Miejskowa publiczność żywo interesowała się zawodami i gorąco dopingowała sportowców.

Wydarzenie swoją obecnością uświetnił przewodniczący Stowarzyszenia Wymiany Kulturalnej Chiny-Europa, Zhai Hua. Uczestnicy rozgrywali pojedynki w takich konkurencjach jak m.in. boks, zapasy czy Taijiquan.

Turniej został zorganizowany przez lokalne władze Huludao, Stowarzyszenie Wymiany Kulturalnej Chiny-Europa oraz Stowarzyszenie Wushu w Huludao. Celem konkursu była promocja tradycyjnej kultury chińskiej i zwiększenie popularności wushu. (tekst: Qu Pengjie)

葫芦岛 举办“国际武术大赛”

月 22 日至 24 日，2016 葫芦岛“兴城农商银行杯”国际武术大赛在辽宁省葫芦岛市体育馆举行，来自捷克、斯洛伐克两国以及国内多省市的 49 支代表队共 428 人参赛，向滨城市民展示了中国传统武术的无穷魅力。

其中，捷克代表队和斯洛伐克代表队由中欧文化交流促进会会长翟华女士带队，运动员总数达 25 人。比赛期间，选手们参加拳术、器械、太极拳、中国式摔跤等多个项目的角逐，借助比赛的机会切磋技艺，交流心得。

此次武术大赛由葫芦岛市人民政府、中欧文化交流促进会主办，葫芦岛武术总会、葫芦岛市武术协会和辽宁兴城农商银行有限公司承办。比赛旨在以武会友，弘扬国粹，传承华夏文明，扩大中国传统武术的国际影响力。（文 / 瞿鹏杰）

一样的生活，不一样的体验

——漫谈中波生活点滴

Co wiemy o Polsce, co wiemy Chinach?

Jakie są Wasze pierwsze skojarzenia kiedy myślicie o obu krajach? Jakie podobieństwa i różnice przychodzą Wam od razu na myśl?

提到波兰，你们会想到什么？说起中国，你们又会想到什么呢？今天就让我们一起感受一下波兰和中国那些不一样的生活体验。

1/ 他们最爱什么样的珍宝？ 美玉？珍珠？还是琥珀？

波兰出产的琥珀品质上乘，常被称作“波罗的海黄金”。在波兰，人们一直有佩戴琥珀首饰的传统。在中国，传统中医认为琥珀有宁心安神等作用。随着收藏热的兴起，中国人也非常喜爱各种漂亮的琥珀首饰。如今，越来越多的琥珀原材料从波兰进口到中国，使得琥珀在波兰的价格也随之水涨船高，很多波兰人都感叹已买不起琥珀。玉石是东方文化的代表，中国人有佩戴玉饰的传统，认为玉可以调节身体平衡，防病健身，延年益寿。中国另一种有名的首饰原材料就是珍珠。珍珠高贵典雅，具有保健功效，可以美肤养颜，是中国女性最喜爱的饰品之一。也许有一天，中国的玉和珍珠能够像琥珀一样在波兰流行呢！

Polski bursztyn – *złoto Bałtyku*, jak mawiają niektórzy, to obiekt największego pożądanego w Chinach. Gros polskiej produkcji jest eksportowana do Chin, gdzie każda ilość tego polskiego skarbu znajduje nabywców. Polacy lubią biżuterię z bursztynem – niestety, w związku z jego rosnącymi cenami, jest ona coraz trudniej osiągalna. Oprócz bursztynu Chińczycy uwielbiają wyroby z tak szlachetnych kruszców jak złoto i srebro. Jednym z najchętniej kupowanych na świecie surowców do produkcji biżuterii są chińskie perły – ze względu na ich elegancję i przypisywane im walory zdrowotne. Perły to wymarzony dodatek każdej chińskiej kobiety – podobno pomagają zachować na dłużej młodzieńczą urodę. W Państwie Środka wysoko cenione są również wyroby z nefrytu – już w starożytności uważano, że kamienie te mają właściwości lecznicze – stąd też nazwa z greki *nephros* oznaczająca „nerkę”. Chińczycy wierzą, że nefryt reguluje pracę organizmu i chroni przed chorobami, przez co może wpływać na długość życia. Czy sądzicie, że nefryt i perły mogłyby stać się tak popularne nad Wisłą, jak są w Chinach?

Polskie alkohole są znane na całym świecie – wódkę Wyborową i piwo Tyskie znajdziecie w najdalszych zakątkach globu. Jeśli mistrzostwa świata w piłce nożnej – to najchętniej z zimnym piwem. Dla Chińczyków piwo to także jeden z ulubionych napojów alkoholowych – jest nieco słabsze od polskiego i mniej wytrwane, ale dzięki temu jest łagodniejsze dla organizmu. Wódka towarzyszy wielu polskim uroczystościom – jest to mocny, najczęściej 40-procentowy alkohol. Najpopularniejszym chińskim mocnym alkoholem jest *baijiu*. Najbardziej znana jego odmiana to produkowany z pszenicy *Maotai*. Ma on moc 38 do 53 procent. Chińczycy spożywają *baijiu* wyłącznie przy jedzeniu, Polakom z kolei zastawiony stół do picia wódki nie jest potrzebny – wystarczy coś do popicia i/lub jakieś drobne zakąski.

2/ 是酒都会醉， 再好的酒也不要贪杯哦。

波兰的伏特加和啤酒享誉世界。在波兰的很多宴会场合都会有伏特加，波兰伏特加多在 40 度左右。中国的白酒种类繁多，口味浓烈。以著名的茅台酒为例，其度数在 38 到 53 度之间，连喜欢喝酒的波兰人都觉得中国高度白酒——“劲儿忒大了”。相对于波兰啤酒来说，中国啤酒的度数更低，口味更加柔和，广受民众喜爱。还有一个有趣的地方，中国人一般都是在吃饭时边喝酒边聊天，而几个波兰人坐在一起随便拿几瓶伏特加，就点小零食就能喝上一晚。

3 / 波兰人也喝茶， 你听说过吗？

中国人喝茶的历史有四千年之久，中国各地不同的人饮茶有不同的喜好。例如北京人喜欢喝茉莉花茶，上海人酷爱绿茶，福建人则钟情于黑茶，也就是普洱。中国人可能不知道，波兰人也喜欢喝茶。在波兰最受欢迎的是红茶，也就是英国茶，但它并非来自英国。虽然波兰人最经常饮用的是咖啡，但可以毫不夸张的说，茶越来越受到波兰家庭的欢迎，如今在波兰市场上能找到更多种类的绿茶。

W Chinach historia picia herbaty sięga czterech tysięcy lat. Mieszkańcy Pekinu lubią pić herbatę jaśminową, mieszkańcy Szanghaju – zieloną, mieszkańcy prowincji Fujian – herbatę czarną, a zajmujące się pasterstwem mniejszości etniczne – herbatę sprasowaną w formie „cegiełki” (ułatwia to jej przechowywanie i wydłuża świeżość), z której odłupują mniejsze porcje do zaparzenia. W niektórych regionach prowincji Hunan na specjalne okazje do herbaty dodaje się sól, imbir i sezam. W Polsce wciąż najchętniej pije się czarną herbatę zwaną...,angielską”, choć wcale z Anglii nie pochodzi. Innym popularnym napojem jest też kawa, ale śmiało można powiedzieć, że w polskich domach nadal króluje czarna herbata. Chińczycy mogliby być także zaskoczeni, jak duży wybór zielonych herbat dostępny jest na polskim rynku.

4/ 你开（坐）过波兰的汽车吗？

中国和波兰在汽车领域有合作吗？答案当然是肯定的。曾几何时，波兰的波罗乃兹牌汽车在中国非常流行，连马三立先生的相声里都提到过：“甲：‘怎么得给您配辆波罗乃兹吧？’乙：‘别说波罗乃兹了，我连菠萝罐头都没有！’”。可惜的是，如今的波兰汽车产业已没有值得骄傲的理由了。但是有意思的是，很多人还不知道，在波兰很有名的 Junak 牌摩托车现在正在由中国生产。当然，中国的自主品牌汽车发展还是很不错的，其中最具代表性，又令中国人自豪的品牌非红旗莫属，其高端产品是中国领导人的专属座驾。

Co Chiny i Polska mają wspólnego na płaszczyźnie motoryzacji? Więcej, niż Wam się wydaje. Kiedyś po Chinach jeździły nasze eksportowe Polonezy, które cieszyły się w Państwie Środka wielkim powodzeniem. Dziś, niestety, polska motoryzacja nie ma wielu powodów do dumy, ale zaskakującym na pewno okaże się fakt, że obiekt pożądania Polaków w czasach PRL-u – motocykl Junak, do dziś jest nadal produkowany, tyle że w ... Chinach. Należy zauważyć, że obecnie Chińczycy bardzo sobie cenią i chlubią się samochodami swojej rodzimej produkcji – najsłynniejszy z nich to Czerwony Sztandar. Specjalne limuzyny tej marki używane są przez najważniejszych dostojników państwowych – w tym przewodniczącego ChRL Xi Jinpinga.

5/ 原来大伙儿都爱追剧

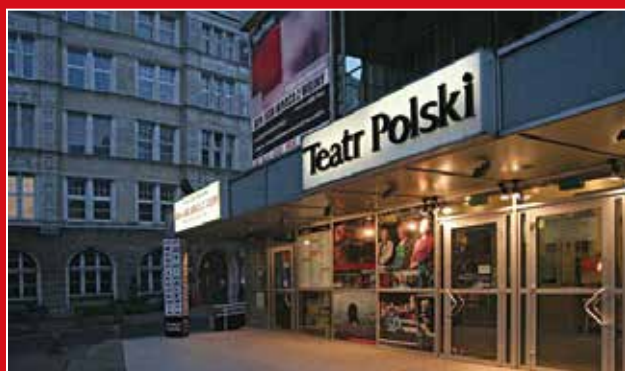

现代社会工作压力大，“追剧”可以说是当今各地人们共同的放松方式之一，每当那些恋爱、冒险剧集的主角们一登场，人们便被紧紧的吸引在了荧屏前。现在波兰最热的连续剧是“M一样的爱情”、“牧师的居所”、“大家族”，其中“大家族”已经在波兰电视台连续播了十好几年……简直比韩国连续剧还疯狂。中国人追起剧来也绝不输任何其他国家。像最近热播的《欢乐颂》，讲述的是住在同一层楼的五个都市女孩的爱恨情仇，被年轻人誉为中国版的《老友记》。还有《琅琊榜》，说的是将军之子的复仇记，号称是中国古代版的《纸牌屋》。随着互联网的普及，在北京早高峰的地铁车厢里，经常能见到一排十几个人都低着头用手机或平板电脑辛辛苦苦地追着他们最爱的电视剧。

Seriały telewizyjne to magnes przyciągający przed ekrany widzów pod każdą szerokością geograficzną. Zwykle emitowane o tej samej porze, każą z wypiekami na twarzy śledzić najróżniejsze, w tym sercowe, perypetie ich bohaterów. W Polsce wciąż najpopularniejszymi serialami są takie pozycje jak „M jak miłość”, „Plebani” czy kultowy już „Klan” – nadawany w telewizji polskiej od kilkunastu lat. Chińczycy uwielbiają podglądać życie bohaterów takich seriali jak „Oda do radości” (Huanle Song), czyli przygody i przejęcia 5 dziewczyn mieszkających w jednej z chińskich metropolii. Widzowie w Państwie Środka nazywają ten serial chińską wersją amerykańskiego hitu – „Przyjaciele”. Także „Lista Langya” (Langya Bang) bije rekordy popularności i jest porównywana do kultowej pozycji telemaniaków – „House of Cards”. Oglądanie seriali przez Internet jest bardzo powszechne. Jeżdżąc pekińskim metrem, możecie zaobserwować dziesiątki fanów wpatrzonych w ekrany swoich smartfonów.

6 / 波兰戏剧 和中国京剧

戏剧正在慢慢成为波兰的标志之一，现在也有越来越多的中国人开始关注波兰戏剧。值得一提的是，今年在北京、天津以及哈尔滨的剧院里共有数十场波兰著名导演的戏剧作品演出——这是一个了解波兰戏剧非常好的机会，因为大家可以看到许多由世界公认的、波兰大师级导演所指导的戏剧。中国传统戏剧——比如京剧等，与波兰的戏剧有所不同，波兰观众们可能还并不习惯这类演出，但如果你正好在中国，倒是很值得去感受一下。

Chińczycy coraz bardziej zaczynają doceniać polski teatr, który powoli staje się jednym z symboli kojarzących się z Polską. W tym roku w Pekinie, Tianjinie i Harbinie zostanie wystawionych kilkadziesiąt polskich inscenizacji zrealizowanych przez najwybitniejszych, uznanych i cieszących się światową sławą polskich reżyserów. Jeśli tylko macie ochotę i czas, warto sprawdzać bieżący repertuar najważniejszych teatrów w Chinach – jest duża szansa, że uda Wam się zobaczyć spektakl wyreżyserowany przez polskiego twórcę. Tradycyjny chiński teatr, czyli chińska opera, bardzo odbiega od tego, do czego przyzwyczajeni są widzowie w Polsce, ale warto, będąc w Chinach, wybrać się na takie przedstawienie.

7 / 穿衣打扮各不同

民族服饰可以说是在每一个国家都能遇到的民族和区域元素之一。虽然与中国相比，波兰并不算大，但也拥有特色鲜明的民族服饰。细心观察的人们或许早就在中国和波兰留意过各类传统服饰了，那么你们能分辨出下面这都是哪些个中国少数民族以及波兰的传统服饰吗？

Stroje ludowe to element tożsamości narodowej i regionalnej, z którym spotkacie się na całym świecie. Polska, mimo że w porównaniu z Chinami jest niewielkim krajem, może pochwalić się dużą różnorodnością strojów ludowych – choć z pewnością w Chinach wprawne oko dopatrzy się ich wielokrotnie więcej. Czy jesteście w stanie dostrzec jakieś podobieństwa między strojami chińskich mniejszości etnicznych: tybetańskiej, mongolskiej, ujgurskiej, Yao oraz Miao a polskim strojem łowickim, kurpiowskim czy góralskim?

8/ 我们都爱体育运动

每一个国家都拥有自己的传统体育强项。对波兰而言是网球，而中国的强项则是乒乓球。波兰世界级的网球明星是阿格涅兹卡·拉德万斯卡，中国现今乒乓球的领军人物则是马龙。

Każdy kraj kojarzy się z jakimś sportem narodowym. Na tym polu wspólnym mianownikami Chin i Polski z całą pewnością mogłby być tenis: nad Wisłą – ziemny, a w Chinach – stołowy, czyli ping-pong. Jedną z największych gwiazd światowego tenisa jest Agnieszka Radwańska, w Chinach niepodzielnie prym wiedzie pingpongista Ma Long.

9/ 熊猫 vs 野牛

每个国家都有世人皆知的标志，它们会逐渐变成这个国家的非正式象征。如果要问中国最具代表性的动物是什么，那肯定非大熊猫莫属了。位于中国四川成都的大熊猫繁育研究基地每年都会吸引数百万的游客前去参观。

波兰最著名的动物要数欧洲野牛。这种巨大的、令人畏惧却又十分胆小的动物，是受到重点保护的濒危物种。全世界三分之一数量的欧洲野牛生活在波兰，因而也成为波兰在世界上的名片之一。

欧洲野牛分布在波兰许多区域，主要集中在比沃夫斯克和比什查德森林。当你漫步在林间时，或许能偶遇十几只甚至几十只结伴而行的野牛。

Każdy kraj ma swój łatwo rozpoznawalny symbol, który niekiedy staje się jego nieoficjalnym godłem. Jeśli zapytać kogoś, z jakim zwierzęciem kojarzą mu się Chiny, to z całą pewnością najczęściej spotykaną odpowiedzią byłaby: panda wielka! Te żyjące przede wszystkim w Syczuanie zwierzęta to największa chluba Chin – Centrum Badań i Hodowli Pandy Wielkiej w Chengdu odwiedzają rocznie miliony turystów. Ich odpowiednikiem po polskiej stronie będą bezapelacyjnie – żubry. Wielkie, dostojne, choć bardzo płochliwe, zwierzęta to jedna z najbardziej znanych na świecie wizytówek Polski.

Żubry dziko żyjące występują w kilku regionach Kraju nad Wisłą – najłatwiej je spotkać w Puszczy Białowieskiej i w Bieszczadach – wędrując górskim szlakiem, możecie natknąć się na stado liczące kilkanaście bądź kilkadziesiąt sztuk.

9 / “北京人”和“京巴狗” 之间有啥故事呢？

北京是中国的首都。那该如何称呼生活在这座城市的人们呢？当然是北京人了。但懂波兰语的同学都知道波兰语里面有这样一个词：Pekińczyk。如果初学者按照波兰语变格习惯从字面直译的话，波兰语“Pekińczyk”应该翻译成“北京人”。但是在波兰语中，“Pekińczyk”实际上是指一种非常受欢迎的长毛宠物狗。没错，其实就是咱们中国的名犬“京巴”！看来，

“北京人”所对应的波兰语翻译并没有按习惯语法套路出牌。

中国人对于“北京人”也有着自己的解释：“‘北京人’是一种七十万年前生活在北京西南地区的原始人类，他们的化石于1927年才被发现。”呵呵，差点忘了，有谁知道“北京人”一词在波兰语中的正确说法呢？（文 / 钟雷，

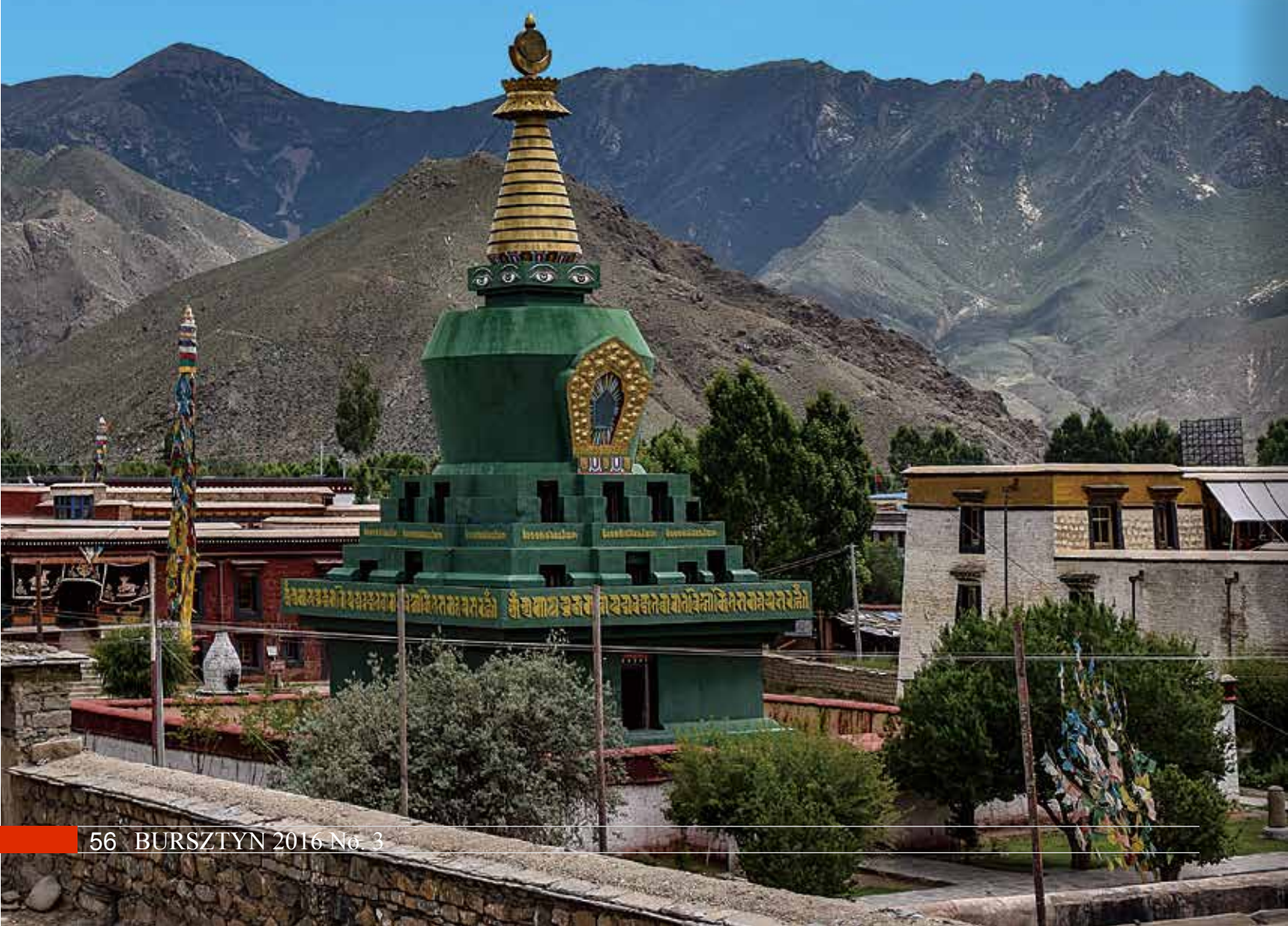
Jan Mróz）

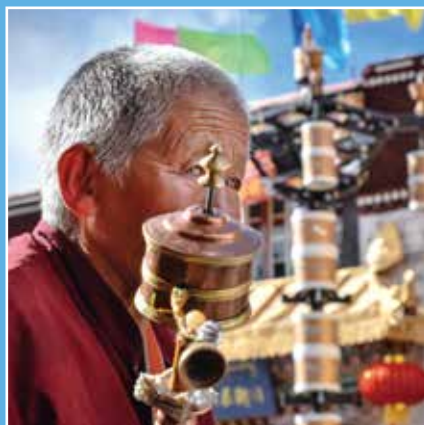
Pekin to stolica Chin. Jak nazywa się zatem mieszkaniec tego miasta – pekińczyk!? W bezpośrednim tłumaczeniu z chińskiego *Beijing ren* to rzeczywiście „człowiek z Pekinu”, czyli „mieszkaniec Pekinu”, co zgodnie z polską nomenklaturą określimy słowem „pekińczyk”. Ale w Polsce pod tą nazwą kryje się mały długowłosy piesek – kiedyś był rasą dość popularną nad Wisłą. Tak, jest on również znany w Chinach i może właśnie pochodzi z Pekinu. Jednak Chińczycy wspomnianym terminem *Beijingren* określają również "człowieka pekińskiego" – z mumifikowane ciało praczłowieka żyjącego 700 tys. lat temu, które zostało znalezione w południowo-zachodniej części Pekinu dopiero w 1927 roku. (tekst: Jan Mróz) 🌀

西藏 Święte miejsce

Lhasa, stolica Tybetańskiego Regionu Autonomicznego. Miasto niezwykle dynamicznie się rozwijające, wiele takich w dzisiejszych Chinach. Inwestycje napływają szerokim strumieniem – od nieruchomości, aż po rolnictwo i handel. Miasto rozrasta się i powiększa o kolejne dzielnice i skupiska bloków mieszkalnych. To, co jednak w największym stopniu przyciąga rzesze turystów – zarówno chińskich, jak i zagranicznych, to fakt iż jest to miejsce o zupełnie wyjątkowym, religijnym charakterze. Świątynia Jokhang jest odwiedzana przez pielgrzymów z całego Tybetu – tworzą oni niezwykle obraz na tle nowoczesnego miasta. To najstarsza buddyjska świątynia w Tybecie – liczy ponad 1400 lat. Dla amatorów fotografii to miejsce, jakich wcale nie ma aż tak wiele na świecie. Część z pielgrzymów odbywa swą wędrówkę wciąż tak, jak nakazuje tradycja – co kilka kroków padając na ziemię. Równie fascynującym miejscem jest klasztor Sera, który słynie z dorocznego rytuału malowania ogromnej thangki na pobliskiej skale. Chodząc po terenie klasztornym, nie można przegapić dziedzina, gdzie mnisi codziennie debatuja ze sobą – oczywiście najczęściej na tematy religijne, ale również dotyczące innych zagadnień. Dyskusji towarzyszy charakterystyczne uderzanie dłońmi w momencie, kiedy przeciwnik w debacie daje się złapać na pomyłce. Wśród tłumu Tybetańczyków pielgrzymujących do ośrodków religijnych Lhasy możecie spotkać zarówno najniżej sytuowanych mieszkańców regionu, jak i tych, którzy z powodzeniem odnajdują się w prowadzeniu własnych firm czy przedsiębiorstw. To, co ich łączy, to niezwykle koloryt. Mnogość strojów – w większości będących tradycyjnymi tybetańskimi odzieniami – kapeluszy, a przede wszystkim – w przypadku kobiet – biżuterii, może przyprawić o zawrót głowy. A do tego górujący nad panoramą miasta monumentalny pałac Potala. Zapierający dech w piersiach zarówno w dzień, jak i podświetlony nocną iluminacją. Fascynująca mieszanka etniczna Lhasy w połączeniu z architekturą sakralną czyni z niej jedno z najciekawszych miejsc w Chinach, miejsce do którego trzeba się wybrać. (tekst: Jan Mróz)

Portrety pielgrzymów przybywających do Lhasy, niekiedy z najdalszych zakątków Tybetu. Według buddyzmu tybetańskiego im pielgrzymka dłuższa, tym lepiej spełnia swoją rolę.

Debata mnichów

Zdjęcia przedstawiają pielgrzymów z tradycyjnymi młynkami modlitwymi *mani*. Kręcenie nimi daje taki sam efekt jak wypowiadanie słów modlitwy, z tą różnicą, że przy pomocy młynka można odmówić ich zdecydowanie więcej.

